

LIJST DER BOEKJES DIE VOORRADIG ZIJN.

Drie maanden onder de sneeuw; 2. Zwarte Koo; 5. Aan de Molenbeek; 6. Een roedig meisje; 8. Het wonderlijk gezelschap; 9. De jonge vluchteling; 11. Het Kermismeisje; 12. Willem Tell; 13. Beter een lap dan een scheur; 14. Harten van Goud; 15. 't Verdrongen land van Saafinge; 17. De Zinneloozen te Gheel; 18. De hut op de Heide; 21. De Landlooper; 22. En toch feest; 23. St Niklaas in 't Veerhuis; 25. De Vriezeman aan 't Front; 26. Verdwaald en verecht; 27. De ongens van West-Roozebeke; 30. De verdrongen stad; 32. 't Weesje van Brugge; 35. Het kindje van de Zee; 36. De Roovers van de Moeren; 37. De bezembinders van Kleit; 38. De vlucht in de Koffer; 44. De Gierigaard; 46. Broederliefde; 48. Eerlijk duurt het langst; 51. Een lastig geschenk; 52. Zonder Ouders; 56. In 't Bosch van Houthulst; 57. Nog gered; 58. Uit de oude Doos; 59. Dokter Jenner en Jenny; 61. Streng Winters; 64. De kinderen van den Zeeloods; 66. De kinderen van den Smokkelaar; 67. De Paaschklokken; 68. De Landverhuizers; 69. Leeuwte van Damme; 72. Een moedige Kermisjongen; 76. Het Bultje; 77. De Pastoor van Lapscheure; 78. Samen uit; 80. Goed voor kwaad; 82. Vaderlandsche Verhalen; Naastenliefde; 86. De overwintering op Nova-Zembla; 89. Hoe Sinterklaas hielp; 90. In Grooten Nood; 91. Kerstmis aan Zee; 94. Het Spook; 95. De twee Weesjes; 97. De Vlucht; 102. Reinaert de Vos; 104. Denk aan moeder!; 107. Threesje; 110. Robinson Crusoe; 112. De Rooversjongen; 113. De Deserteur; 115. Onschuldig veroordeeld; 118. De Spion van den Molen; 121. Hoog bezoek; 122. De wonderlijke Zwaan; 123. Uit bange dagen; 125. De flinke Baanwachster; 128. De gelaarsde kat; 129. De Dochter van den Blauwer; 130. Met Vakantie; 132. Tinneke; 133. De Helden van Stekene; 134. Een onrechtvaardige gestraft; 137. Oom Gom; 142. Op 't oud kasteel; 143. De reis in de Wildernis; 144. Bij de Kabouters; 145. De Spionnen op den Toren; 146. De Jongen van Gayer; 148. De schat in de Duinen; 150. De smokkelaars van de Zee; 152. De schat in de mijn; 153. 't Graf in 't Bosch; 154. 't Berouw van den Strooper; 155. 't Kasteel Hoogdonk; 158. Van de hut naar 't Paleis; 159. Karel de Goede; 160. Na veel avonturen; 161. Gered voor een Aap; 162. Jan Breydel; 163. De Slag der Gulden Sporen; 164. Van den Dood gered; 165. 't Bocheljongentje; 167. Van drie Roovers; 168. Een jonge Held; 169. Jacob van Artevelde; 171. Genoveva van Brabant; 172. Een avontuurlijke Reis; 174. Een vreeselijke avond; 175. De gevluchte slaaf; 176. In de vliegmaschine; 177. Een moedige vrouw; 178. Ontsnapt; 179. Valsch beschuldigd; 180. De Zoon van den Torenwachter; 182. De reis van Columbus; 186. Jack de Cow-boy; 189. De Held van Tremeloo; 191. De Cow-boy van Fort-Bell; 192. Jeanne d'Arc; 193. De wandelende Deur; 194. De avonturen van Geeraart; 195. Geeraart in Rusland; 199. De Wolf van Ghistel; 202. De Spaansche Furie; 203. De Boeteling van Veurne; 210. Het verwoeste Vlaanderen; 211. De vondeling van 't Regiment; 212. Betoonde Naastenliefde; 213. De Ijslandvaarders; 214. Jongens-harten; 216. Een dappere vrouw; 217. Ali-Baba en de veertig Roovers; 218. Groote Broer; 219. De jonge yerstooteling; 220. Een kerstavond op de Prarie; 221. Leo's Nieuwjaar; 222. 't Gestolen kind; 223. De Roovers gestraft; 224. De Wildeman; 225. Het dolend melkmeisje; 226. De lotgevallen van den Wildstrooper; 227. Verdreven uit zijn land; 228. Moeder gered; 229. 't Dievenhuis; 230. De Schatgravers; 231. Een slechte Kameraad; 232. Bij de zakkenrollers; 233. Kleine Oorlog; 234. De Heldendood van Anneessens; 235. De Wandelende Jood in Vlaanderen; 236. Nelly van den Mijnwerker; 237. De Geldduivel;

— ELKE WEEK VERSCHIJNT EEN NIEUW BOEKJE. —

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK.

Tweede druk.

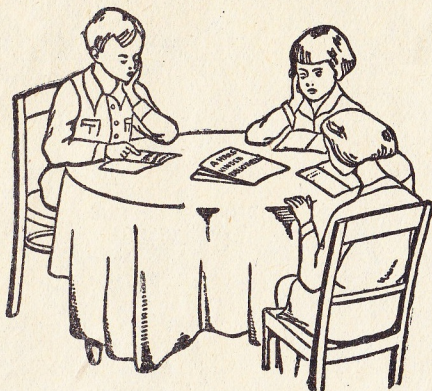
Nr. 98.

A. HANS.

De Zware Straf

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. HANS

Nr. 98.

De Zware Straf

Uitgave
A. HANS-VAN DER MEULEN
CONTICH.

DE ZWARE STRAF.

I.

't Is al heel lang geleden en het was een bange tijd voor het kasteel Berkendal. De vijand lag voor het slot, Roode Roelof, een machtige ridder met zijn groot leger. En hij wilde den heer Zeger van Berkdal tot zijn knecht maken. Die ridder was de geweldigste van ver in 't ronde en hij begeerde altijd nog meer land.

Het gemakkelijkste was het te stelen en och in dien tijd was er weinig recht en orde. Wie het sterkste leger bezat, kon baas spelen.

Zeger van Berkendal bezat niet veel soldaten. Hij was altijd een vreedzaam man geweest. Maar hij wilde zijn kasteel toch niet over geven en dapper streed hij met zijn knechten mee.

— Ik zal u aan een boom ophangen, dat zweer ik ! had zijn vijand uitgeroepen.

Roode Roelof haatte hem om dien weerstand.

Weken gingen voorbij. En de booze ridder kon niet in het slot geraken. Hij werd er nog woedender om.

Zekeren nacht gelukte het hem, brand in het slot te stichten. Nu werd de toestand onhoudbaar voor Zeger van Berkdal.

— Vandaag krijgen we den kalen pocher in onze knuisten ! schreeuwde Roode Roelof. En we hangen hem aan een hoogen boom. Maak de strop al vast gereed !

Eensklaps verscheen op de borstwering een jong meisje. Onbevreesd keek ze naar beneden.

— Heer, riep ze, als wij het kasteel overgeven, belooft ge dan, dat ge van allen het leven zult sparen ?

— Van allen, behalve den heer zelf, antwoordde Roode Roelof.

— Wilt gij mijn vader dooden ?

— Ja. Dat heb ik gezworen .

— Mijn vader heeft zijn eigendom verdedigd. En dat was zijn recht en plicht.

— Ik breek mijn eed niet. Ieder zal ongedeerd blijven. Maar Zeger van Berkdal hangt straks aan een hoogen boom, herhaalde Roode Roelof.

Gij zijt een valsche kerel, een lage moordenaar ! En ge zult mijn vader niet gevangen nemen, Roode Roelof !

Na deze woorden gesproken te hebben, trok het meisje zich terug. Ze daalde van de borstwering en

kwam in de wapenzaal. Daar stond haar vader met de knechten van het kasteel.

— Geertruida, het was vergeefsche moeite niet waar ? vroeg Zeger van Berkdal.

— Ja, vader. Die slechte ridder wil ieder vrij laten gaan behalve u.

— O, ik dacht het wel... Ik had met eere het kasteel door de groote poort willen verlaten. Na een dappere verdediging is dat geen schande. Maar de vijand kent geen eer. We moeten dus de vlucht nemen... Ik heb dit nog nooit gedaan.

— Heer, het is even eervol, zei Maarten, de trouwste dienaar van Zeger Berkdal.

Het ware dwaas in de klauwen te loopen van een doortrapten deugniet !

Zeger van Berkdal ging even heen. Hij keerde terug met een beurs geld.

— Trouwe mannen, ik moet u uit mijn dienst ontslaan, zei hij. Straks heb ik geen kasteel, zelfs geen huis meer. De vijand heeft mijn hoeven in asch gelegd. En een deel van dit slot staat reeds in brand. Ik dank u voor al uw goede diensten. En ik geef elk van u een som opdat ge voedsel kunt koopen tot ge weer in dienst zijt.

Zeger van Berkdal schonk ieder een ruime beloo-ring.

Geertruida sloeg een mantel om. Haar vader overhandigde Maarten, zijn knecht, een reiszak.

— Nu gaan we, zei hij. Het valt me zwaar, deze woning te verlaten. Ik heb er zeer gelukkig geleefd. Geertruida is hier geboren en opgegroeid. En toen mijn goede vrouw stierf was Geertruida voor mij een kostbare hulp. En gij waart allen trouwe dienaren. Maar we moeten vertrekken.

Zeger van Berkdal veegde een traan weg. Geertruida weende.

Maar haar vader beheerschte zich.

— We mogen niet langer talmen, sprak hij. We gaan.

Maarten stak een lantaarn aan en ging voorop. Allen volgden hem. Ze daalden een trap af, en stapten dan door verscheidene zalen. De heer van Berkdal sloeg nog een blik op zijn meubels. Dat alles moest verbranden. Maar het leven was toch het kostbaarste. En dat konden allen redden.

Maarten opende een deur. Deze gaf toegang tot een steenen trap. En langs daar kwam het gezelschap in kelders. De lantaarn deed hier goeden dienst, want anders was het er stikdonker geweest.

— Past op, zei Maarten. We moeten twaalf treden af. Ze zijn glibberig.

Het groepje daalde dus nog dieper in den grond en stond dan in een portaaltje. Daar was al weer een poortje. Maarten schoof de zware grendels weg.

— Hier is de onderaardsche gang, die naar het bosch leidt, zei hij. Het is voor ons de uitweg. Ge moet in gebogen houding gaan, anders stoot ge het hoofd.

Achter elkaar schreden ze verder. Het duurde wel een kwartier, eer de vluchtelingen aan het einde waren. Ze moesten dan eenige treden omhoog. Maarten duwde een luik op. En eensklaps zag men het daglicht. De gang liep uit in een kleine kapel te midden van van het bosch, maar het valluik was achter de beelden verborgen.

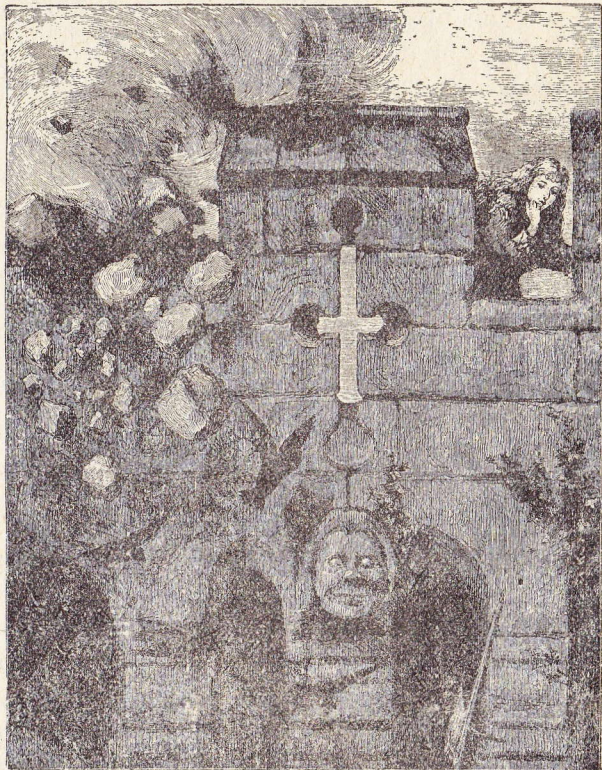
Had de vijand het maar geweten, hij zou wel getracht hebben, langs hier binnen het kasteel te geraken. De gang liep zelfs onder den bodem der vestinggracht.

Niemand had ooit van het bestaan geweten buiten heer Zeger, Geertrui en Maarten. En moest de vijand dien weg ontdekt hebben, dan zou men al binnen de gang versperd hebben.

— Vrienden, hier zijn we al een eind van het kamp onzer vijanden. Door het bosch kunnen we verder ontsnappen. Laat ons hier om Gods zegen smeecken, zei de edelman.

Allen knielden neer en bleven eenige oogenblikken in gebed. Vervolgens stapten ze vlug door het bosch. Dit was zeer uitgestrekt. Het was middag toen ze aan den zoom kwamen. Hier drukte Zeger elk zijner knechten de hand. Zij konden in de streek blijven. Zij hadden er familieleden of kennissen. Maar de heer van Berkdal en zijn dochter moesten verder, want de booze ridder zou hen laten opsporen. Dat begrepen ze wel. Maarten zou zijn meester vergezellen en zijn lot deelen. Hij droeg in de eene hand een reiszak en in de andere de lantaarn die hij natuulijk uitgeblazen had.

— Willen die ezels zich laten verbranden ? had Roode Roelof al eenige malen uitgeroepen.

Het verwonderde hem, dat de bewoners van het kasteel zoo lang binnen bleven.

— Misschien trachten ze nog het vuur uit te dooven, zei een der vrienden van den ridder.

— Het vuur uitdooven ? Dat kunnen ze immers niet ! Heel het kaseel is een groote oven. Laten die kerels zich dan braden en roosteren. Ze geven geen teeken van leven.

— Dan zullen ze in de kelders zijn.

— Zoo krijgen ze straks de steenblokken en verkoolde balken op zich ! Dat Zeger van Berkdal zoo den dood zoekt... wel, hij weet, dat hij anders door een venstertje van touw kijkt. Maar zijn knechten zullen toch liever leven dan met hem te sterven.

Ongeduldig wachtte Roode Roelof. Hij kon het kasteel nu niet bestormen. Zijn eigen mannen zouden in het vuur gevaar lopen.

Men hoorde een vreeselijk gekraak. Muren stortten reeds in.

— Nu moeten ze komen, het is daar binnen niet meer uit te houden ! scheeuwde de ridder. Let op dat Zeger van Berkdal niet ontsnapt. Vangt hem als een rat in de val !

Doch de poort bewoog zich niet... En het bleef stil op de brug. Het vuur tastte nu het voorgebouw aan, daar waar het poortgewelf was.

— Ze zullen niet meer kunnen ontkomen ! raasde de ridder. Ze sterven in de vlammen.

O, liever had hij Zeger van Berkdal zelf ter dood gebracht... Zoo wreed was hij.

Daar kwam een man. Het was een spion, die voor Rooden Roelof allerlei boodschappen deed. Hij was nu naar een ver dorp geweest. En hij scheen thans zeer opgewonden. Dadelijk moest hij den ridder spreken.

— Heer, zei hij. Zeger van Berkdal is gevlucht. Ik heb hem met zijn mannen in het bosch gezien.

— Ge vertelt gekkenpraat ! schreeuwde Roode Roelof.

— Waarlijk heer, ik zag ze allen in het woud.

— Wanneer ?

— Een uur geleden... of iets meer. Ze hadden bijna den zoom bereikt. Ik heb me gespoed, om het u te komen zeggen. Alleen kon ik toch niets tegen hen doen.

Roode Roelof vloekte van woede.

— Dan zijn ze toch ontsnapt ! raasde hij. Ha, daarom blijft in dat brandend kraam alles stil. Maar hoe ontkwamen ze. Ze kunnen toch niet tooveren !

— Misschien langs een geheime gang ! zei de vriend van den ridder.

— We moeten ze achterna jagen ! hernam Roode Roelof. Ik heb gezworen, dat ik Zeger van Berkdal aan een boom zal ophangen en ik wil mijn eed houden. Laat ruiters aanrukken. Ik voer ze zelf aan.

Zijn gelaat was vuurrood van woede. De mannen gehoorzaamden vlug hun meester. En 't duurde niet lang of Roode Roelof reed met zijn bende heen...

II.

— Waar gaan we nu heen ? vroeg Geertruida aan haar vader.

— Ik zou Limburg willen bereiken, daar heb ik een vriend, die me zal helpen. Er moet een eind gemaakt worden aan het onrecht van den valschen Roelof. Maar hoe, dat dienen we te bespreken.

— Limburg is ver, vader.

— Ja, we zullen onderwege gastvrijheid vragen. En geld hebben we toch ook.

Dat zat in den reiszak, dien Maarten droeg.

De vluchtelingen beklommen een heuvel. Daar zouden ze wat rusten. Zeger van Berkdal had in vele nachten heel weinig geslapen. Hij wilde toen op zijn kasteel zelf de wacht houden, om niet door den vijand verrast te worden. En de edelman voelde zich thans vermoeid.

Van den heuvel kon men ver zien. Eensklaps riep Maarten :

— O, heer, we mogen hier niet langer blijven ! Zie ginds die stofwolk.

— Waar ?

— Ja, een stofwolk, heel ver in het dal, zei ze ook ontsteld.

Maar Geertruida had beter oogden dan haar vader.

— Dat moet Roede Roelof zijn, die ons najaagt, hernam de knecht. De schelm zal bemerkt hebben dat we ontsnapt zijn en zeker heeft hij ons spoor gevonden. Hij nadert ginds met zijn ruiters.

— Maar dan zijn we verloren ! kloeg Zeger van Berkdal. Zij te paard en wij te voet... zoo moeten ze ons spoedig inhalen.

— Laat ons den heuvel afdalen ! stelde Maarten voor. De hoogte verbergt ons dan toch weer een tijdje voor den vijand. En we zullen verder zien, wat er te doen staat.

Rusten mocht het drietal dus niet.

— Maarten, sprak de heer onder 't afdalen, als we niet kunnen ontkomen, reist gij alleen met Geertruida heen. Ik blijf dan achter. Moet ik sterven, mijn kind zal toch gered zijn.

De jonkvrouw had dit gehoord.

— O, neen vader, we blijven samen, zei ze. Samen vluchten we of samen vallen we in de handen van Roelof.

— Ik zou me met mijn zwaard verdedigen tot den dood. Maar gij zoudt weerloos zijn, mijn dochter.

— We spreken nu over geen dood, riep Maarten uit. Roelof heeft ons nog niet in zijn klauwen. Houd moed, heer.

Aan den voet van den heuvel keek de trouwe dienaar rond. Daar was een brug over een beek.

— We zullen list gebruiken, hernam Maarten. Deze

beek is niet diep. We gaan in het water onder de brug staan, en dan rijden de vijanden boven ons. Ze zullen wel niet denken dat wij zoo dichtbij zijn.

Deze raad was verstandig. Voortloopen zou niet batten. Ruiters moesten het van voetgangers winnen. En dus verscholen de vluchtelingen zich onder de brug.

Om een paar natte beenen konden ze zich nu niet bekommeren. Ze hadden in het kasteel al heel wat anders doorstaan.

Eenigen tijd later hoorden ze hoefgetrappel.

— Daar zijn ze fluisterde Maarten. We houden ons heel stil...

En weldra bonsden de paardenpooten op de brug zelf. Maar o wee, de ruitersbende stopte. En heer Zeger vreesde reeds ontdekt te zijn.

De dieren moesten echter drinken in de beek.

— Die oude rat van Berkdal is toch ver geloopen, zei iemand.

En Geertruida herkende de stem van Rooden Roelof.

— Van den heuvel hadden we de vluchtelingen toch moeten zien hernam de valsche ridder. Dat oud wijf zei, dat ze kort geleden voorbij haar hut waren gekomen : twee mannen en een jonkvrouw.

— Maar dat boschje ginder belemmert het uitzicht, merkte een ander op. We zijn op het goede spoor.

— Als die grijze heks niet liegt !

— Een veehoeder gaf toch dezelfde inlichtingen, heer.

— Voort dan weer... Toe, toe, de paarden hebben

genoeg gedronken ! In 't zadel ! beval Roode Roelof. Eer de zon onder gaat moet Zeger van Berkdal aan een tak bengelen ! Ik heb het gezworen.

De ruiters vertrokken weer...

— Opnieuw gered, zei Maarten met een zucht van verlichting.

Het drietal had grooten angst uitgestaan. Gelukkig was de brug laag. Anders hadden de ruiters zoo van terzijde de verborgen en nog wel kunnen zien, toen ze hun paarden drenkten.

— Wat nu ? vroeg Zeger.

— Kom maar mee, bemoedigde Maarten hem. Ik weet al raad.

— Hij hielp zijn meester en Geertruida op het droge.

— Nu slaan we zijwaarts af, hernam hij. Dwars over de velden en door het bosch daar. Ik ken een uur van hier een boer, die ons op de hoeve zal laten. Roode Roelof zoekt nu naar een heel anderen kant. Ruim een uur later kwamen ze aan een eenzame boerderij. De boer woonde daar met zijn vrouw. Ze schenen Maarten te kennen, want vriendelijk begroetten ze hem.

De knecht vertelde, wie er bij hem waren en wat er gebeurd was. De goede lieden waren bereid de vluchtelingen eenigen tijd in huis te houden.

— Roode Roelof is de plaag van ons land, zei de boer. En hoe lang zal hij nog als een duivel mogen optreden.

— Tot er weer orde en gezag is, antwoordde Zeger

van Berkdal. Maar vreemde vorsten voeren oorlog op onzen grond en we weten niet, wie er ten slotte heerschen zal. Intusschentijd spelen in zeker streken onrechtvaardige kerels de baas, gelijk Roode Roelof.

— Nu de potentaat zal mij niet beletten een werk van barmhartigheid te verrichten hernam boer Krijns, zooals hij heette. Is er gevaar, dan kruipt ge maar onder het hooi.

Hij en zijn vrouw hadden innig medelijden met vader en dochter, wier kasteel door de vlammen vernield was.

De boerin verschaftte droge kousen en bereidde een maal. Voorloopig waren de vluchtelingen hier veilig, zoo hoopten ze.

's Avonds werd Geertruida onwel. Ze kreeg geweldig pijn in het lijf. Dat was van het lange staan in het koude water. Haar vader maakte zich erg ongerust. In den nacht kwam er koorts bij. En 's morgens voelde de jonkvrouw zich verzwakt.

Heer Zeger zat bij haar. Maarten was er eens uitgetrokken om nieuws te vernemen. Hij keerde terug met slechte berichten. Roode Roelof en zijn bende zochten alle hoeven af. De valsche kerel beweerde, dat Zeger van Berkdal niet ver gevlucht was, maar ergens in de omgeving verdoken zat. En wee de hoeve, waar hij hem vond ! Daar moest de roode haan op.

— Dan mag ik niet langer blijven, zei heer Zeger. Ik breng u allen in gevaar. En zelf werd ik opgehangen.

Doch Geertruida was nog niet in staat om te reizen. Ze was immers ziek.

— Als Roode Roelof zich zoo aanstelt, zou hij u ontdekken, erkende boer Krijns. Vertrek dus. Maar laat de jonkvrouw hier. We steken haar in boerengevaad en ze zal in schijn onze dienstmeid zijn.

't Was wel een hard afscheid tusschen vader en dochter, maar Geertruida kon onmogelijk mee op een vermoeienden tocht. Maarten zou echter zijn meester vergezellen. Hij nam den reiszak op en stapte vooraan.

Dikwijls keek heer Zeger naar zijn kind. Geertruida zat voor het raam en wuifde. O, zouden ze elkaar nog terug zien ?

Twee dagen later in den voormiddag, kwam boer Krijns haastig in huis. Geertruida, die aan de beterhand was zat bij het vuur. Ze droeg al boerenkleeding. Haar lange lokken waren onder een grove witte muts weggestopt en de staarten van een grijs pruikje hingen. Geertruida verwarmd om het gelaat. Daardoor zag zij er een oude vrouw uit.

— Opgepast, zei Krijns. Roode Roelof nadert met zijn bende... Onze boerderij is nu aan de beurt om doorzocht te worden.

Geertruida rees verschrikt op..

— Kalm blijven, hernam de boer. En wees niet bevreesd, als ik u ruw toespreek. We moeten slim zijn.

Vrouw Krijns was aan 't bakken...

— Jonkvrouw, doe of ge den oven stookt, ried ze

aan. Gooi takkenbossen in het vuur... ten minste begin er mee, als ge de kerels hoort. Hier, ik zal ook wat houtskool aan uw gelaat wrijven en u daar een paar vuile plekken geven...

't Duurde niet lang of de ruiterbende verscheen. Roelof sprong het eerst binnen.

— Waar is de boer ! schreeuwde hij.

Vrouw Krijns kwam uit 't achterhuis.

— Heer doo ons geen kwaad... wij zijn stille menschen ! kermde ze.

— Ik wil weten, waar die ezel van uw vent is !

— Mijn man is in de schuur aan het dorschen. O, daar komt hij al...

Krijns zette ook een angstig gezicht...

— Houdt ge hier een edelman verborgen ? schreeuwde Roode Roelof hem toe.

— Een edelman...

Krijns lachte dwaas.

— Ik ben maar een boer, heer...

— Ja, dat zie ik wel. Zet uw lange ooren open of ik trek ze nog een el uit, wat voor een ezel als gij heel goed zoudt staan. Ik vraag u, of er hier geen edelman verblijft...

— O, neen heer... In zoo'n huis als het mijne zeker... Ge lacht met me !

— Liegt ge niet, uilskuiken ?

— Wil mijnheer overal rondkijken... We wonen hier alleen met de oude sloor die daar den oven stookt. En een lui schepsel.

— Ik ben niet lui ! riep Geertruida met krijschende stem. Ha, sommige menschen moeten werken tot ze er bij dood vallen. De jonkvrouwen zijn beter af.

— Wees blij dat gij jonkvrouw Van Berkdal niet zijt, spotte Roelof. Zij moet ook ergens schuil zitten. En omdat haar vader me zooveel last oplevert, zal zij een meid worden, die in mijn kasteel moet schuren en dweilen en ook de varkens hoeden zal.

— Als ze dat maar kan ! hernam Geertruida zich over de takkenbossen buigend.

— Dan zullen ze het haar wel leeren, oude heks !

— Werk voort ! riep Krijns tot Geertruida. Meent ge dat ik u den kost geef, om hier niets te doen !

Roelofs mannen waren al in de schuur en staken hun zwaarden of een vork in het hooi. Anderen speurden in den stal... De aanvoerder zond er een paar naar boven. Hij zelf trok kassen open en haalde beddegoed door elkaar.

— Hier is Zeger van Berkdal niet, zei hij.

— Maar Zeger van Berkdal woont toch ginder heel ver over den heuvel, zei Krijns. Ik weet het, omdat hij vroeger wel eens in het bosch bij de beek jaagde...

— En nu is hij zelf wild, dat wij opjagen ! hernam Roode Roelof. En wee, wie den kerel verbergt. Die wordt ook opgehangen.

— Met een strop om den nek, heer ? vroeg Krijns cnnoozel.

— Meent gij dat we den strop om de armen leggen,

kinkel, die me nog te dom lijkt om als een beer op een kermis te dansen ?

— Ophangen met een strop om den hals, hei, dat moet maar aardig zijn, meende de boer. O, geloof me, hier is geen edelman.

Roode Roelof verzamelde zijn mannen en riep :

— De vluchtelingen zijn hier niet ! We gaan verder !

De bende vertrok tot groote vreugde van de hoevebewoners.

— We hebben Rooden Roelof flink beet gehad, zei Krijns. En de razende deugniet sprak nog over u, jonkvrouw.

— God zij dank, ik ben het goed ontkomen. En mijn arme vader zal nu al ver van hier zijn !

— Ja, die moet thans wel Limburg bereikt hebben

— Wanneer zal ik hem terug zien ?

— We hopen op betere tijden. Dat onrecht kan geen stand houden.

III.

In dien tijd strekte zich nabij Hasselt Godscherheide uit, waar de Platte Wijers lagen, groote verraderlijke moerassen. De onbekende reizigers, die de wegels langs die vennen niet kende, moesten onvermijdelijk in het moer verdwijnen.

Bij die moerassen woonde een turfboer met zijn vrouw in een ellendige leemen hut. De menschen waren arm, want met het graven en het verkoopen van turf verdienden ze nauwelijks hun brood. En het was ook hier een slechte tijd, van regeeringloosheid en gemis aan gezag. De zaken gingen slecht en de menschen waren bang geld uit te geven.

De turfboer en zijn vrouw zaten op een avond bij hun vuur ; ze hoorden den wind huilen en nu en dan sloegen nijldige regenvlagen neer.

De turfboer keek grimmig. Hij was altijd een ontevreden kerel geweest, jaloersch van de welgestelden. En hij had gehoord dat er in 't Limburgsche rooversbenden waren ontstaan, die veel geld stolen en op korten tijd schatrijk zouden zijn.

De turfboer zou ook wel roover willen worden en daarop peinsde hij voortdurend. Zijn vrouw was niet beter dan hij.

— Ga eens naar den Sint-Pietersberg, aan de kanten van Maastricht, daar zult ge wel kennis maken met dieven. En de kapitein kan u dan in zijn bende nemen, zei ze.

Al menigen avond hadden ze daarover gesproken. Maar de turfboer durfde nog geen besluit nemen. Hij was toch bang voor het gerecht.

Zoo zat het echtpaar weer over geld en rijk worden te babbelen. Eensklaps werd er geklopt.

— Wie kan daar nog zijn ? mompelde de turfboer.

— Vraag het voor ge iemand binnen laat ! ried zijn vrouw.

Maar van buiten klonk het al :

— Doe open, in Gods naam ! We zijn verdwaald.

De turfboer ontsloot de deur. Twee mannen stapten in de hut. Ze waren nat en beslijkt. De een leek de heer, de andere zijn knecht. En de laatste droeg een lantaarn en een reiszak.

— Goddank, we zijn binnen, sprak Zeger van Berkdal, want hij en Maarten waren de bezoekers.

— Zet u bij het vuur ! noodigde de vrouw. Het is buiten guur.

— We doolden over de heide, hernam de heer van Berkdal. En bijna verzonken we in de moerassen. Eindelijk zagen we uw licht...

Maarten zette den reiszak naast zijn bankje bij het vuur. En even rinkelde er iets als metaal.

De turfboer en zijn vrouw keken elkaar aan. Ze dachten 't zelfde. In den reiszak moest goud zijn. Een

schat was in huis. Ha, konden ze dien nemen ! Dan was het niet noodig lid van een rooversbende te worden.

Zeger van Berkdal en Maarten zaten behaaglijk bij het vuur.

— Kunt ge ons wat voedsel bezorgen, we zullen u rijkelijk beloonen, sprak de heer van Berkdal.

— We zijn arm, heer, antwoordde de vrouw. Alleen brood en geitenmelk kan ik u geven.

De vluchtelingen hadden honger en dan smaakt het eenvoudigste voedsel heerlijk. De heer van Berkdal en Maarten waren geheel verkwikt.

Inmiddels had de turfboer een plan verzonnen, om meester te worden van den reiszak met het geld.

— Heer, zei hij, gaarne zou ik u hier houden, maar ik mag u dit niet aanraden. Er zijn dikwijls roovers in de buurt en dikwijls komen ze zich hier warmen. We kunnen hun dat niet beletten. En wat helpt het, of we hen zouden aanklagen. Met al die oorlogen is er geen wet en recht. Moesten die mannen vannacht komen, ze zouden u alles ontnemen en misschien nog wel vermoorden. Dat wil ik niet op mijn geweten hebben. Daarom zal ik u langs de vennen naar Hasselt brengen. Over de wegels langs de Platte Wijers is het niet ver. En binnen de stad zijt ge veilig.

Die mededeeling verschrikte Zeger van Berkdal en Maarten zeer. O, zouden ze dan nooit rust hebben ! Al weken waren ze nu op reis. Eerst hadden ze zich moeten verschuilen op hoeven en in hutten voor Roo-

den Roelof. En nu ze buiten diens bereik waren, konden ze in de macht van roovers vallen.

— Ja de raad van den turfboer was goed. Ze zouden naar Hasselt gaan. En ze waren nu gejaagd om te vertrekken.

Maarten stak weer de lantaarn aan en nam den reiszak op. Maar zijn meester had volle vertrouwen in den turfboer en zijn vrouw.

— Zou ik niet beter doen den reiszak hier te laten ? vroeg hij. Moesten we onderwege booswichten ontmoeten, dan verlies ik alles, wat ik bezit. En hebben we den reiszak niet bij ons, dan kunnen we de kerels tevreden stellen met wat goud en zilver. dat ik in mijn tasch heb. Ge kunt dan morgen tegen een goede belooning den zak naar de stad brengen.

De turfboer kon moeilijk zijn vreugde verbergen.

— Heer, ik zal den reiszak in ons keldertje brengen, zei hij. Moesten die roovers zich komen warmen, dan zullen ze toch niet vermoeden, wat wij in huis hebben.

Maarten had liever den zak meegenomen. Hij vond toch dat zijn meester toch wat roekeloos was. Doch hij durfde niets te zeggen. Anders werd de turfboer misschien kwaad over dat wantrouwen.

De zak werd dus in het keldertje bij de turf gelegd, en het drietal vertrok, nadat Zeger van Berkdal aan de vrouw reeds twee goudstukken als belooning had gegeven.

't Regende hard en de tocht was lastig en vermoeiend.

Maar straks zouden de vluchtelingen heerlijk rusten in een behoorlijk gasthof te Hasselt. Zoo hoopte de heer van Berkdal.

De turfboer leidde de twee reizigers naar de Platte Wijers. Plots bleef hij staan.

— Hoor ik daar niets ? vroeg hij...

— Wat ! fluisterde Zeger van Berkdal angstig.

— Blijft hier... Ik zal eens in dat bosch speuren. We moeten geen roovers tegen komen.. Ik ben dadelijk terug.

De turfboer verdween.

Maarten en zijn meester stonden daar.

— Wat doet die kerel vreemd ! bromde de knecht. Ik ben niet gerust.

— Ginds blinkt een lichtje.

— Dat moet van de hut zijn. We dwalen hier rond.

— Onze gids komt dadelijk terug.

En ze wachtten op den turfboer. Doch Maarten was zeer ongerust. Hij had zijn meester trouw geholpen, alle gevaren met hem gedeeld. En ook nu wilde hij over zijn veiligheid waken. Maar de weg was hier zoo verraderlijk.

Eensklaps uitte Maarten een kreet. Hij stortte neer. Hij had al achter een zwaren knuppelslag op het hoofd gekregen.

De turfboer was in het bosch haastig om een knuppel geweest. En hij wilde zijn slachtoffers verrassen. Dit lukte. De knecht was onschadelijk.

De moordenaar greep dan Zeger van Berkdal vast en wierp hem in het moeras. De edelman zonk in het slijk. Hij greep nog het riet van den oever.

— Uw reiszak is nu aan mij... Ik ben rijk ! riep de turfboer.

Maar uit het moer klonk het :

— Heb medelijden met Geertruida van Berkdal, mijn dochter. Geef haar het geld...

— Ha, ge leeft nog ! raasde de turfboer.

Hij duwde heer Zeger achteruit.

— Geef weer... geef weer ! riep van Berkdal nogmaals...

— Nooit ! Mij is het geld ! Ik ben rijk ! sprak de turfboer

Maarten roerde zich niet meer. En de booswicht sleurde den knecht, die voor zijn meester gestorven was, eveneens in het moeras.

Dan rende hij naar zijn hut. Hij had met zijn vrouw niets besproken, maar de feeke begreep wel wat haar man wilde verrichten, toen hij over Hasselt sprak.

— Zijn ze dood vroeg ze nu de misdadiger binnen trad.

— Ze liggen in het moeras. Het geld is aan ons.

Hij haalde den reiszak en opende hem. Woest wierp hij kleedingsukken terzijde. Dan vond hij een beurs goud en scheurde ze. Het geld rolde rinkelend over de tafel. Begeerig legde de moordenaar er de handen op.

— Alles van ons, alles van ons ! zei hij. We zijn rijk.

— Ja... En niemand kan het weten, wat ge deedt, sprak de vrouw.

— Niemand ! de dooden liggen voor eeuwig verzonken in het moeras.

— Hoe is het gebeurd ?

De booswicht vertelde het.

— Dat is beter dan in een rooversbende te dienen, oordeelde de vrouw.

— Ja, want eens komen die mannen toch op het schavot. Dat van mij blijft voor altijd verdoken.

— Alles van ons ! herhaalde hij...

Maar dan keek hij angstig naar de deur. Stond daar iemand die riep : « Geef weer ! Geef weer ! »

— Hoort ge wat ? vroeg de vrouw.

— Neen, het is de wind !

— Ze zijn toch zeker dood...

— Ja, ja... O, ze kunnen me niet aanklagen. Ze zwijgen voor eeuwig.

Het echtpaar besloot het geld in den grond onder het keldertje te verstoppjen. En samen gingen ze naar beneden. Ze werkten er lang. Dan keerden ze bij het haardvuur terug... Ze spraken over hun rijkdom. Na eenigen tijd zouden ze elders gaan wonen in een schoon huis en lekker eten en elken dag wijn drinken.

Laat was het toen ze zich ter ruste legden. Maar de turfboer sliep niet. Den heelen nacht luisterde hij naar den wind. En het was of die om de hut scheeuwde : « Geef weer ! Geef weer ! »

IV.

Weer had Zeger van Berkdal het riet kunnen grijpen. En met groote moeite hief hij zich uit het moeras op. Hij dacht aan Geertruida en dat scheen hem ongewone kracht te schenken. Eindelijk lag hij uitgestrekt op het pad, maar vond zijn knecht niet.

En op zijn gejammer kreeg hij geen antwoord. Zijn brave dienaar moest dood zijn. Zeger van Berkdal stapte voetje voor voetje verder, om vasten bodem te houden. Zoo kwam hij in het bosch. Hier was hij wat voor den wind beschut en wachtte er den morgen af. Het was een vreeselijke nacht.

's Morgens vonden houtakkers den edelman bewusteloos liggen. Ze droegen hem naar een hoeve. Een dokter werd gehaald. Deze schudde het hoofd. De reiziger moest verdwaald en van uitputting neergevallen zijn. Maar zou hij nog genezen ?

De turfboer had dien morgen zijn vrouw schrik aangejaagd. Toen hij uit een onrustigen slaap wakker schoot, keek hij zijn echtgenoot vreemd aan.

— Geef weer, geef weer ! schreeuwde hij.

— Maar wat scheelt u nu ? vroeg ze. Bedoelt ge, dat we het geld moeten teruggeven.

— Geef weer, geef weer !

— Maar de menschen zijn dood ! Doe toch niet zoo dwaas.

Half gekleed liep de turfboer naar buiten.

— Geef weer ! Geef weer ! kermde hij.

Men zag hem aan hutten en hoeven en overal herhaalde hij :

— Geef weer, geef weer !

— De turfboer is gek geworden ! zeiden de menschen.

Maar men hoorde ook over den verdwaalden reiziger die nu ziek op een hoeve lag en in zijn koorts eveneens dikwijls die woorden sprak : « Geef weer » En dan ijldde hij daarbij over een Maarten en een Geertruida en het moeras.

Neen, veel gezag was er niet, maar toch kwam de schout van Hasselt, die dit zonderling verhaal hoorde, een onderzoek instellen. En hij besloot den turfboer eens scherp te ondervragen.

Maar de man kwam niet meer thuis. Hij zwierf in het bosch en over de heide. De schoutsknechten zetten hem na. De turfboer rende weg.

— Geef weer ! Geef weer ! gilde de zinnelooze.

Hij liep naar de Platte Wijers. Hij verzonk in het moeras en nog eens klonk de kreet : « Geef weer ! »

De misdaad had den turfboer toch zoo aangegrepen,

dat de moordenaar het verstand en nu ook het leven verloor,

De schout ging naar de hut, en vertelde aan de vrouw, wat er met haar echtgenoot gebeurd was.

— O, hoe wreed ! jammerde de feeke. Ja, mijn man was gek geworden. En weet ge waardoor ? Hij hoorde altijd over de roovers spreken en hij was bang dat ze hem ook zouden vermoorden. En heeft hij zich verdaan

De vrouw deed of ze weende maar was in waarheid blij dat ze nu het geld alleen zou houden.

— Wat bedoelde uw man toch met de woorden : « Geef weer ! » vroeg de schout.

— Wel, hij meende, dat de roovers hem bestolen hadden en ze moesten het geld terug geven. Wat roept een krankzinnige al niet voor onzin, hé ?

Een boerenknecht kwam den schout roepen
Deze trad buiten.

— De reiziger, die verdwaald was, is nu bij kennis en wil u spreken, zei de knecht.

De schout ging dadelijk mee. De vrouw van den turfboer wist nog niet, dat een der slachtoffers nog gered was. En ze grijsde, omdat ze den schout zoo zijn bedrogen had.

Zeger van Berkdal herinnerde zich het gebeurde. Hij hoopte dat men Maarten nog zou vinden, bewusteloos maar toch levend. De edelman deelde nu aan den schout alles mee.

— Ha, de turfboer is de schuldige ? Nu weet ik,

waarom hij uw kreet herhaalde : « Geef weer ! » zei de ambtenaar.

De schout keerde met zijn mannen naar de hut terug. De vrouw onstelde geweldig toen de schout haar verhoorde. Maar ze loog nog. Er was gisteren avond niemand geweest, beweerde ze.

De schout doorsnuffelde de hut en in den kelder vond hij het goud. Nu moest de vrouw wel alles bekennen. Maar ze legde de schuld op haar man.

— Ik denk dat de turfboer, hoe slecht ook, toch nog beter was dan gij, sprak de ambtenaar.. Van wroeging werd hij zinneloos. Maar gij blijft hardnekkig liegen.

De vrouw werd naar Hasselt geleid. Men zocht in de Wijers naar het lijk van Maarten en vond dit. Zeger van Berkdal beweeende zijn trouwen knecht.

Hij zelf was zwaar ziek. Hij vreesde te sterven en wilde toch zoo gaarne Geertruida nog eens zien. Een bode ging om haar. Dat was een roerend wederzien. Maar in dien tijd was haar vader toch beter geworden.

Hij en Geertruida bleven op de hoeve. Hier had Roode Roelof geen macht.

De dochter verpleegde haar vader, die volkomen herstelde.

Heer Zeger hoorde, dat Roode Roelof eindelijk door vereenigde edelen overwonnen en zelf aan de galg gehangen werd. Er heerschte weer gezag in het land.

De heer van Berkdal en Geertruida keerden naar

hun streek terug. Het kasteel werd weer herbouwd.
Nooit vergaten ze den trouwen Maarten.

De vrouw van den turfboer zat in de gevangenis.

En rond Hasselt vertelt men dat nog lang uit de
Wijers bij stormachtig weer de kreet gehoord werd
van den zwaar gestraften turfboer : « Geef weer ! »

EINDE.